

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): **David Martinek**

Název práce: **Japonsko–čínské spory o souostroví Senkaku a potenciál vzniku ozbrojeného konfliktu**

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Maxim Kucer (Katedra severoamerických studií IMS FSV UK)

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Cílem práce Davida Martinka je analýza vlivu ostrovů Senkaku/Diaoyu na vzájemné vztah Japonska a Číny a také vliv na zbrojení. Na s. 9 autor uvádí cíl práce: „Hlavním cílem práce je odpovědět na otázky proč vyvstaly na povrch znovu otázky vlastnictví sporných ostrovů Senkaku/Diaoyu a jaký význam mohou tyto ostrovy mít pro případný ozbrojený konflikt a zda je tento ozbrojený konflikt potenciálně možný.“

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Téma čínsko-japonských bezpečnostních vztahů je velmi aktuální a to obzvláště z hlediska rostoucí rivality mezi oběma zeměmi, které bylo možné v posledních letech pozorovat. Práce Davida Martinka je rozdělena do pěti kapitol (ač v úvodu tvrdí, že se skládá ze tří kapitol, s 9.). Úvod samotný pak má několik nedostatků, z nichž jmenuji pouze některé:

- 1) Není dostatečně zdůvodněn důvod výběru tématu. To, že ČLR a Japonsko jsou „velmi významnými aktéry globální politiky“ (s. 9), je velmi vágní tvrzení, které nikterak nevysvětluje jejich zájmy a z nich pramenící spory ve Východočínském moři.
- 2) Kolega Martinek uvádí, že jeho práce mimo jiné chce zodpovědět otázku, zda je „ozbrojený konflikt [mezi Čínou a Japonskem] potenciálně možný.“ (s. 9). Vzhledem k tomu, že „potenciálně možné“ je snad cokoli, shledávám tuto otázku za zbytečnou.
- 3) Disparita reálných a deklarovaných kapitol vytváří pro čtenáře značně matoucí dojem. Kromě toho autor například zmiňuje, že v první části práce bude věnovat prostor národním mýtům, „které hrají velkou roli ve vzájemné politice Číny a Japonska,“ (s. 9) ovšem bez dalšího vysvětlení není jasná autorova logika. Proč by se měla práce, která je zaměřena na bezpečnostní problematiku čínsko-japonských vztahů zabývat národními mýty v obou zemích?
- 4) Rozdělení práce také postrádá zmínku o třetí kapitole „Spojené státy americké a její (sic) bezpečnostní politika vůči východní Asii“ a zdůvodnění toho, proč autor zahrnul Spojené státy do své analýzy. Kolega Martinek mohl v úvodu práce alespoň uvést, že Spojené státy a Japonsko pojí vzájemné bezpečnostní garance a Washington nárok Japonska na sporné souostroví hájí. Je však nutné dodat, že v kapitole samotné kolega Martinek roli Spojených států objasňuje.
- 5) Je zcela opominuta role Tchaj-wanu jako další země, která si souostroví Senkaku nárokuje, i když nutno dodat, že dále v práci (s. 32) autor nárok Tchaj-wanu alespoň telegraficky zmiňuje.
- 6) Rozbor literatury je velmi útržkovitý a omezuje se v podstatě pouze na výčet zdrojů a jejich autorů, které kolega Martinek považuje za důležité, aniž by toto dále zdůvodnil. Vznikají také nejasnosti jako v případě *National Security Strategy*, kde autor neuvádí, že tím míní dokument vydaný v roce 2013 Národní bezpečnostní radou Japonska.

První kapitola „Faktory ovlivňující čínsko-japonské vztahy“ by se vzhledem k tématu práce měla zabývat spíše stručným přehledem historického vývoje teritoriálních sporů o souostroví Senkaku, například zde chybí zmínka o japonské anexi souostroví v roce 1895, kdy jej označilo jako *terra nullis* nebo důvod, proč a kdy se Čína začala o souostroví zajímat. První neuvádí ani tak historický kontext, jak autor v úvodu tvrdí, ale je spíše pokusem o všeobjímající, avšak velmi vágní a nekoherentní popis čínsko-japonských vztahů, který má na přibližně 4 normostranách zahrnout vývoj ekonomických, kulturních a bezpečnostních vztahů za posledních sto let.

Na s. 11 je zbytečně mnoho prostoru věnováno popisu rozdílných odhadů v zásobách ropy v okolí souostroví.

Tento text by byl spíše zajímavým doplněním v podobě poznámky pod čarou. Také z blíže nespecifikovaného

důvodu uvádí v případě čínské spotřeby ropy a zemního plynu údaje za rok 2013 a není zřejmé, proč autor nevyužil novějších dat (s. 14). V podkapitole „Geopolitický význam“ na s. 17 autor píše o Úmluvě OSN o mořském právu, odkud autor mimo jiné přejímá vymezení pojmu ostrov, u něhož je vhodné doplnit, že se dle Úmluvy jedná o „přírodou vytvořenou oblast“.

Třetí kapitola (s. 13), ač nazvána „Pohledy aktérů na situaci kolem ostrovů Senkaku“ by zasloužila přejmenovat, protože se fakticky zabývá analýzou japonské bezpečnostní politiky v blíže nespecifikovaném období (dle použitých primárních pramenů se jedná pravděpodobně o poslední desetiletí). Autor na s. 18 píše o důležitosti dokumentů *National Security Strategy* a *National Defense Program Guidelines*. Postrádám však jejich alespoň základní charakteristiku – kým jsou vydávány, jaký je jejich účel atd.

Na s. 36 autor píše o zhoršení oficiální komunikace mezi Čínou a Japonskem a jako možný důvod vidí ve změně politického vedení v obou zemích. Toto tvrzení by zasloužilo podrobnější rozpracování.

Na s. 46 autor tvrdí, že „největší význam ostrovů je v jeho symbolické hodnotě pro obyvatele obou zemí.“ Ovšem z dostupných zdrojů je zřejmé, že Čína si začala nárokovat jinak japonské ostrovy teprve tehdy, když byly nastal teprve, když na konci 60. let byly kolem ostrovů objeveny podmořská naleziště nerostných surovin.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po formální stránce je práce Davida Martinka slabší. Text je stylisticky nevyvážený a některé pasáže by potřebovaly více práce. V některých případech kolega Martinek také nepoužil českou nýbrž anglickou transkripci čínských jmen: např. Šanghaj x Shanghai (sic), Čching-tao x Quingdao (s. 15). V textu se vyskytují také hrubé pravopisné chyby jako špatné psaní velkých písmen, pravopisných chyb.

Další oblastí, kde by práce potřebovala znatelnější úsilí jsou citace, které jsou ve svém zpracování nekonzistentní, tj. některé jsou neúplné a na některých místech neodpovídají platným citačním normám. Např. na několika místech autor sice odkazuje na vědeckou stať z odborného časopisu, avšak nedoplňuje čísla stran, ze kterých čerpal (viz např. s. 28, 35). V seznamu literatury by dále bylo vítané, kdyby jej autor alespoň základně rozdělil tak, aby bylo snadné odlišit primární zdroje od sekundární literatury.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Bakalářská práce zkoumá aktuální a z mého pohledu velmi zajímavé téma. Autor pro své zkoumání často využíval primárních pramenů a to obzvláště v analýze rozdílného oficiálního vnímání souostroví Senkaku ze strany Japonska, Číny a Spojených států. Práce by však zasloužila bedlivější zpracování a to jak po stránce stylistické, tak obsahové.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Autor zmiňuje Spojené státy jako důležitého aktéra ve sporu o souostroví Senkaku. Jak autor myslí, že se bude dále vyvíjet role Spojených států v tomto sporu, potažmo regionu východní Asie po odchodu Baracka Obamy z prezidentského úřadu?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

I přes uvedené výhrady práci Davida Martinka **doporučuji** k obhajobě. Práci hodnotím stupněm **dobře**.

Datum:

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.